1991 - 1

SØRAVNEN

Dansk Ornitologisk Forening, Århus Amt

DANSK ORNITOLOGISK FORENING

Er en landsforening for fugleinteresserede og fuglebeskyttelse med afdelinger over hele Danmark. Foreningen er stiftet i 1906.

Foreningens formål er at fremme kendskabet til og interessen for fugle og at virke til beskyttelse først og fremmest af den danske fuglefauna. Dette formål søges fremmet blandt andet ved afholdelse af møder og ekskursioner og udgivelse af et tidsskrift og andre publikationer samt ved at arbejde for at forbedre fuglenes livsvilkår.

Indmeldelse sker ved henvendelse til foreningens hovedkontor eller ved indbetaling af kontingent på foreningens girokonto.

Der er flere muligheder for medlemskab af DOF. Kontingenterne er følgende:

Ordinært medlemsskab	kr. 220,00
Juniormedlem (under 18 år)	kr. 130,25
Pensionistmedl. (over 67 år)	kr. 130,00
Ekstraordinært medlem *)	kr. 80,00

*) Ekstraordinære medlemmer modtager ikke foreningens publikationer, men kan deltage i møder og ekskursioner.

Som medlem modtager man gratis "Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift" (2-4 hæfter pr. år) og bladet "Fugle" (5 hæfter pr. år) hvori meddelelser om møder og ekskursioner bringes.

Dansk Ornitologisk Forening
"Fuglenes hus"
Vesterbrogade 140
1620 København V
Tlf. 01 31 81 06
Giro 7 00 08 39

LOKALAFDELINGEN I ÅRHUS AMT

står for alle lokale arrangementer.
Alle DOF-medlemmer kan frit deltage i afdelingens møder og ekskursioner.
Lokalafdelingen adresse er:

Dansk Ornitologisk Forening
Lokalafdelingen for Århus Amt
Naturcenter Sølyst
Gjellerupvej 111
8220 Brabrand
Giro 5 51 09 61

SØRAVNEN

er lokalafdelingens blad. Det udsendes 4 gange årligt i Århus Amt til alle medlemmer. Medlemmer udenfor amtet kan tegne abonnement på bladet. Det koster kun 40 kr. pr. år.

Redaktion
Otto Trap Hansen (ansvh. red.)
Jens Bonde
Svend Møller Jensen

Christina Kjelsmark

ISSN 0900-1832

Annoncer:
Hel side: kr. 350-/nr. eller 1200-/år
Halv side: kr. 200-/nr. eller 600-/år

Søravnens kalender for 1991:

Nummer	Deadline	Udkommer
2	1. maj	15. juni
3	1. aug.	15. sept.
4	1. nov.	15. dec.

LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-LEDER-

Du sidder med årets første nummer af SØRAVNEN i hånden. Forsiden i dette og de kommende numre i 1991 skyldes vores "hustegner" Christina Kjelsmark, der vil skildre årstidernes gang. Og det er da forår på side 1 - eller hvad!

Med udgangen af 1990 sagde vi her på Redaktionen farvel til Christian Jordansen, der siden medio 1988 har deltaget i løjerne omkring SØRAVNEN. Det er ikke mindst hans skyld, at vi idag ser ud som vi gør (altså godt). Vi takker for hjælpen og håber du får bedre tid til at kikke på fugle.

Og så er det quiz-tid, Søravnens fuglequiz 1991 løber af stablen i dette nummer og kører året ud, med flotte præmier. Vi håber at modtage mange besvarelser på den lette eller den svære. Nu er det bare med at komme igang!

Også på landsplan er der mulighed for at vinde flotte præmier. Det er kampagnen for nye medlemmer, det drejer sig om. Se FUGLE nr. 1 og gør en indsats, det er vigtigt at vi er mange medlemmer i DOF. Det er nu engang sådan, at et stort og sagligt antal bliver bedre hørt, når dagsordenen skal sættes.

Otto Trap Hansen

INDHOLD-INDHOLD-INDHOLD-INDHOLD-INDHOLD-INDHOLD-INDHOLD-IND

INDHOLD

Side 3 Leder & indhold
- 4 Rågerne i Århus Amt
- 8 Lokalafdelingens Årsberetning
- 11 Vi præsenterer: Bestyrelsen
- 14 SØRAVNENS fuglequiz 1991
- 16 Fra felten
- 18 Index
- 20 Medlemsoversigt
- 23 Oplysninger søges
- 24 Nyt fra Fredningsudvalget
- 27 Anmeldelser
- 29 Breve til SØRAVNEN
- 30 Referater
- 34 Kalenderen

ILLUSTRERET AF:

Inge Marie Andersen - siderne:
11, 18, 19, 23, 29 & 33.

Claus Bering - siderne:
12 & 13.

Jens Overgaard Christensen - siderne:
4, 6, 7, 11, 16, 17, 25, 26, 28 & 31.

Christina Kjelsmark - siderne:
3, 8, 9, 10, 16, 17, 20, 27, 30, 32 & 33.

Desuden fotos på side 15: Lars Borup.

RÅGERNE I ÅRHUS AMT

Rågerne i Århus Amt.

Indledning.

I 1989 var vi en lille gruppe, som startede en undersøgelse af rågerne i Århus Amt - (se Søravnen 89-3). Formålet med denne undersøgelse er først og fremmest at få lokaliseret kolonierne og få talt rederne op. Vi er dog blevet enige om i gruppen også, hvis det er muligt, at indsamle andre oplysninger om kolonierne. Det er f.eks. oplysninger om, hvilke træarter rågerne benytter som redetræ; hvor gamle kolonierne er; om der yngler andre fugle sammen med rågerne samt om kolonierne beskydes. Denne artikel er dog fortrinsvis en status over optællingerne.

Status.

Da vi startede optællingerne i 1989, blev det hurtigt klart, at vi næppe kunne nå at dække hele amtet. Vi var kun 3 personer, så indsatsen det første år var koncentreret omkring Århus og Randers, hvor vi i forvejen havde oplysninger om en række rågekolonier. Det lykkedes dog at supplere materialet fra ornitologer, der også havde talt op i andre Områder. Status for 1989 var 34 optalte kolonier med 3461 reder. I 1990 var gruppen ligesom bedre forberedt på optællingen, og dækningen af amtets rågekolonier blev da også væsentlig bedre. I 1990 blev der således optalt 55 kolonier med ialt 5303 reder, og samlet har vi nu fået optalt 70 kolonier i 1989 og 1990.

Lokalitet		Antal reder 1989	1990
1. Danias kridtgrav		-	55
2. Risagergård, Hastrup		-	350
3. Råsted by		-	8
4. Jomfruløkken, Randers	a	180	152
	b	80	150
	c	-	200
5. Skovbakken, Randers		5	17
6. Askildrup NV		550	560
7. Væth		25	50
8. Fiboværket NV		380	400
9. Fiboværket S		0	5
10. Langeskov		75	80
11. Erslev		-	100
12. Hadsten banegård		33	60
13. Hadsten teglværk		90	164
14. Langå v. kirken	a	-	15
	b	-	6
	c	-	10
15. Flensted		-	50
16. Flensted krat		40	200
17. Låsby		-	50
18. Låsby Vesterskov		-	140
19. Låsby Stationsby		-	270
20. Ml. Høver og Nr. Vissing	a	-	100
	b	-	50
21. Brendstrup		-	3
22. Risskov		99	148
23. Skjoldhøj, Brabrand		351	460
24. Holmstrupgårdvej, Brabrand		-	1
25. Stautrup Skov		132	175

Korttekst :

Oversigt over optalte rågekolonier i 1989 og 1990.
(lok. nr. 42, 54, 55, 59 og 62 kunne ikke stedfæstes).

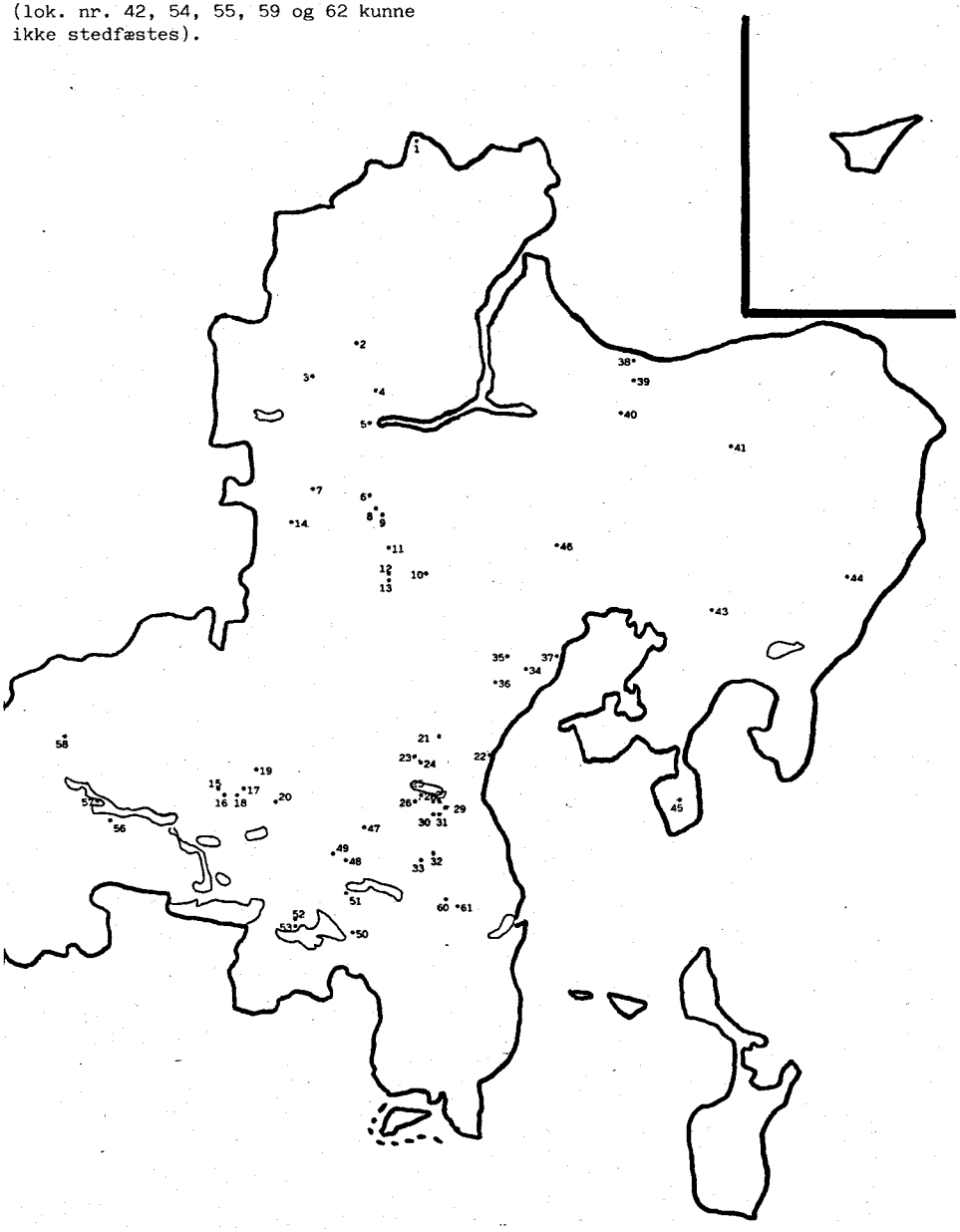

Lokalitet	Antal reder 1989	1990
26. Storskoven, Brabrand sø	-	8
27. Høskoven, Brabrand sø	-	21
28. Døde å ved motorvej	4	7
29. Viby Rensningsanlæg	-	36
30. Viby industrikvarter N	-	7
31. Viby industrikvarter S	-	64
32. Grønlykke Allè, Tranbjerg	155	235
33. Tingskoven, Tranbjerg	51	62
34. Kankbølle, Grenåvej	240	-
35. Hjortshøjlund	340	-
36. Lystrup station	-	30
37. Studstrup	-	10
38. Lystrup Strand	-	90
39. Ml. Lystrup og Lystrup Str.	-	0
40. Ml. Gjessing og Vivild	100	130
41. Ml. Stenvad og Ramten	-	150
42. Tustrup sø	6	-
43. Tåstrup	8	-
44. Hoed	4	-
45. Helgenæs	60	-
46. Ml. Termestrup og Bendstrup	10	-
47. Pinds Mølle	45	64
48. Neder Jeksen	-	3
49. Jeksen	-	2
50. Syd for Fruering	100	-
51. Stilling Skov	15	-
52. Sorte sø	10	-
53. Gl. Sølund, Skanderborg (4 delkolonier)	73	-
54. Dyrehaven, Silkeborg	-	30
55. Gubsø Mose	-	97
56. Teknisk skole, Silkeborg	-	34
57. Odden, Silkeborg Langsø	-	46
58. Ml. Balle Kirkeby og Ø. Bording	-	110
59. Ml. Tander og Tulstrup	-	22
60. Tander V	-	12
61. Tander Ø	-	4
62. Tulstrup	200	-
Ialt	3461	5303

Tegnet - angiver at kolonien ikke er optalt det pågældende år.

Sammenligning 1989-90.

Hvis man kiggere nøjere efter på listen over rågekolonierne i amtet, vil man se, at 19 kolonier er optalt i både 1989 og 1990. 18 kolonier har været i fremgang; en enkelt koloni udviser tilbagegang - (delkoloni ved Jomfruløkken i Randers). Fremgangen i de kolonier, der har været talt op begge år, er på 30%. Der er således ingen tvivl om, at 1990 har været et godt år for rågerne - procentangivelsen skal dog nok tages med forbehold, idet den som nævnt kun bygger på et mindre antal kolonier.

Hvorfor er rågen gået frem i 1990? Ja, en af de de oplagte forklaringer vil være, at vinteren har været mild med en øget overlevelse til følge. En anden faktor, som kan regulere rågebestanden, er beskydning, men dette har vi endnu ikke undersøgt. Allerede ved 1989-optællingen viste det sig, at flere af de bynære kolonier var gået voldsomt frem i løbet af 80'erne - f.eks. Skjoldhøj (Brabrand) og Risskov. Samme tendens har vist sig i 1990. Kolonierne omkring de større byer tegner sig for den største fremgang, mens fremgangen i det åbne land har været mere moderat. Årsagen til dette kunne være, at byområderne faktisk frembyder gode fourageringsmuligheder for rågerne. Her tænkes specielt på industriarealerne i periferien af byerne. På disse industriarealer er der ofte store områder, der blot får lov at ligge hen eller f.eks. tilsås med græs, og det er tit sådan nogle steder, man ser rågerne fra de bynære kolonier fouragere og mange gange i selskab med andre fuglearter f.eks. stære, drosler og vipstjerter. Hvorvidt industriarealerne i byerne ligefrem kan erstatte de fourageringsområder, der går tabt i det åbne land som følge af en mere intensiv landbrugsdrift, er dog uvist. Det materiale, vi foreløbig har indsamlet, viser ikke noget om en evt. indvandring af råger fra land til by.

Vurdering af bestanden.

Hvor mange råger er der i Århus Amt? Ud over de 70 kolonier, som er blevet optalt de to sidste år, har vi kendskab til ca. 20 lokaliteter, hvor der i hvert fald tidligere har været rågekolonier. Spørgsmålet er så, hvor mange kolonier vi endnu ikke har registreret. Som det ses, er der stadigt nogle hvide pletter tilbage på kortet, så det kan foreløbig kun blive til spekulationer : I 1989 og 1990 var den gennemsnitlige kolonistørrelse på henholdsvis 102 og 96, så hvis vi rundt regnet siger, at der er ca. 100 par i hver koloni, og vi ved, at der er mindst 90 kolonier i amtet, da når vi altså frem til resultat, der siger mindst 9000 par. Da der er tale om et groft skøn, og da undersøgelsen kører videre i 1991, er det nok for tidligt at konkludere noget endegyldigt, blot skal det konstateres, at foreløbig tyder noget på, at bestanden faktisk er gået frem i løbet af 80'erne.

Undersøgelsen 1991.

Undersøgelsen af rågebestanden i Århus Amt fortsætter som før nævnt i 1991, derfor vil vi naturligvis opfordre foreningens medlemmer til at tælle rederne op i de rågekolonier, man kommer forbi.

Specielt er vi interesseret i at høre om nye kolonier. Så kig lige vores liste igennem og se, om du ikke kender andre kolonier. Det bedste optællingstidspunkt er lige før løvspring, dvs. fra midten af april til starten af maj, således at vi også får de par med, som yngler sent. Men har du lavet en optælling udenfor dette tidsrum, hører vi også gerne fra dig. Af andre aspekter, som vi interesserer os for i forbindelse med rågernes levevis, er 1) redetræ 2) rågekoloniens historie 3) Andre ynglefugle i kolonien.

Kontaktpersoner.

Johnny Kahlert - tlf. 86-240145
Svend Møller Jensen - tlf. 86-986503.

Alle, der har bidraget med oplysninger i 1990, takkes mange gange.

3 timers billedservice
- se'fø'lig...

MIMOSA

STORE TORV 5 - 8000 ÅRHUS C
TELEFON 06 12 04 11

ÅRSBERETNING FOR DOF'S LOKALAFDELING FOR ÅRHUS AMT 1990

Lokalbestyrelsen er meget tilfreds med det fine fremmøde til både møderne og ekskursionerne, samt interessen for lokalbladet. Sammen med en række positive tilkendegivelser omkring vor medlemsserivce viser det trods alt, at mange interesserer sig for hvad der sker i lokalafdelingen og dermed også i DOF.

FREDNINGSUDVALGET

Udvalgets 8 faste deltagere har holdt 10 møder og behandlet mere end 30 sager i løbet af 1990. Udvalget har også repræsenteret lokalafdelingen ved flere lejligheder, bl.a. i forbindelse fredningen af Søften-dalen ved Hinnerup, Naturforum Århus, restaureringen af Brabrand Sø og egnsplanen for Randers Fjord.

Lokalafdelingens øvrige grupper - Rapportgruppen, Rovfuglegruppen, Sortspættegruppen, Oliefuglegruppen og Fugleregistreringsgruppen har i 1990 fortsat deres arbejder og også opretholdt et højt aktivitetsniveau.

Lokalgrupperne - Randersgruppen og Søhøjlandsgruppen - har stået for de lokale arrangementer med møder og ture, og disse aktiviteter fremgår af tabel 1.

RANDERS FJORD - FUGLEREGISTRERING

Århus Amtskommune henvendte sig i januar til lokalafdelingen og spurgte om DOF kunne overvåge fuglelivet på Randers og Grund Fjorde i 1990. Samarbejdet blev etableret via Ornis Consult, og det blev "Randersgruppen" der foretog alt feltarbejdet. "Randersgruppens" store og dygtige arbejdsindsats har igen betydet en fastslåelse af DOF's faglige kunnen. Det "frivillige" arbejde også betydet en stor ekstraindtægt for lokalafdelingen.

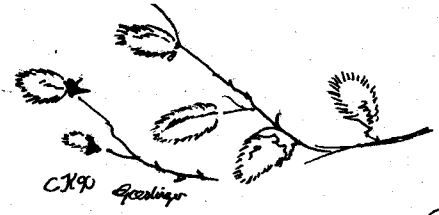

SALG AF VIDEN

I lokalafdeligen har vi i 1990 "solgt" af vor viden om fugle.
Således har vi afholdt 3 betalte ekskursioner for skoler og grundejerforeninger. Desuden henvendte Vildtforvaltningens Skole under Miljøministeriet sig til os, for at få os til at undervise jagtprøvelærere i feltkendskab af fugle.

SAMARBEJDE MED JÆGERNE

1990 blev året hvor jægere og ornitologer skulle til at arbejde sammen.
I mange år har lokalafdelingen haft et godt samarbejde med den lokale jagtforening ved Brabrand Sø, og dette har bl.a. været med til at starte restaureringen af Brabrand Sø. Nu skulle vi så igang på andre områder.
Først blev et samarbejde indledt med Randers Fjords Jagtudvalg omkring en række krav til beskyttelse og genskabelse af Randers Fjord og dens omgivelser. Efter fælles udspil med ønske om at Århus Amtskommune måtte gå videre med påbud og ikke kun frivillige ordninger, bakkede jægerne ud. Jægerne mente herefter at de dels ikke havde set oplægget før offentliggørelsen, dels at flere forhold var urealistiske. Denne sag er nærmere beskrevet andetsteds i bladet.
Oprettelsen af Amtsnaturudvalget i Århus Amt går trægt. Alle repræsentanter - 6 jægere og 3 ornitologer - var udpeget i september, og vor udpegede opstartsleder kontaktede jægernes ditto med flere forslag til mødedatoer og -steder.
3 måneder er gået uden én eneste reaktion fra jægerside!

SYNLIGGØRELSE AF DOF

Foruden PR-arrangementet med Fuglenes Dag - der hos os blev en stor succes med mere end 700 deltagere og over 12.000 indsamlede kr. - havde planlagt månedlige fugleture til Brabrand Sø. Turene har gennemsnitligt haft mere end 40 deltagere, og den månedlige omtale i pressen har været helt i top. Særligt Lokal-Avisen Århus Vest gav os god reklame ved at bringe alt hvad vi sendte dem, endda i præcis den form som vi sendte materialet. Også Århus Stiftstidende gav os ved flere lejligheder en fin omtale af arrangementerne.
Turene har deres PR-mæssige berettigelse, da flere har meldt sig ind i foreningen efter at have deltaget. Bl.a. en meget dygtig fugletegner, hvis illustrationer vi nu kan nyde i Søravnen.
Vi har derfor besluttet at fortsætte endnu et år med disse offentlige ture til Brabrand Sø.

DOF's lokalafdeling for Århus Amt har i 1990 arbejdet dels på at forbedre serviceniveauet for vore medlemmer, dels på at synliggøre DOF.

MEDLEMSFREMGANG PÅ 5%

Mod 775 medlemmer 1. januar 1990 er lokalafdelingen nu nået op på 811. Det er en fremgang på 36 eller knap 5%. I de første måneder af 1991 er fremgangen fortsat med yderligere ca. 30 nye medlemmer af lokalafdelingen.

Medlemsfordelingen pr. 1.1.1991 er:

Ordinære medlemmer	686
Juniormedlemmer (>18 år)	38
Pensionistmedlemmer (> 67 år)	52
Extraordinære medlemmer	35
Medlemsstatus 1.1.1991	811

Desuden havde vi i forbindelse med udgivelsen af Søravnen:

Abonnenter	32
Bytteforbindelser	27
Annoncører	2
	61

Endelig havde vi 134 støttemedlemmer på Vi & Fuglene (modtager ikke meddelelser om møder og ture samt Søravnen).

MEDLEMSAKTIVITETER

Vort håb var at få udbygget nettet af lokalgrupper i amtet. Derfor afholdt bestyrelsen nogle forberedende møder i Silkeborg og Grenå i foråret 1990. Interessen for en lokalgruppen i Silkeborg-området var stor, så her dannede en kernegruppe på 10 lokale DOF-folk "Søhøjlandsgruppen".
Desværre var interessen for selv at styre en lokalgruppe i Grenå-området ikke stor nok i denne omgang.

I lokalafdelingen har vi i 1990 afholdt 24 møder og 52 ekskursioner (ture). Fordelingen fremgår af tabel 1.

SØRAVNEN - vort lokalblad - udkom med de sædvanlige 4 numre, men med et forøget sideantal der nåede op på 160. Også i år bidrog mere end 30 personer med forskellige former for indlæg.

MØDER:	Møder	Fremmødte
Naturhistorisk Museum, Århus	1	20
Natrucenter Sølyst, Brabrand	14	230
Kulturhuset, Randers (Randersgruppen)	4	>100
Sømandshjemmet, Grenå	2	45
Ferskvandscenteret, Silkeborg (Søhøjlandsgruppen)	3	75
Møder i alt	24	>470
Gennemsnitligt antal deltagere per møde		20

EKSKURSIONER:	Ture	Deltagere	Type
Busture (Århus)	3	75	F.
Privatbiler (Århus)	6	75	F.
Randers (Randersgruppen)	5	>60	F.
Tirstrup (Grenå-forsøget)	2	15	F.
Silkeborg (Søhøjlandsgruppen)	3	>50	F./PR.
Mossø-Klostermølle (Ry)	12	>100	F./PR.
Brabrand Sø (Stavtrup ved Århus)	11	400	PR.
Fuglenes Dag, 20. maj 1990	10	725	PR.
Ekskursioner i alt	52	1.485	
Gennnemsnitligt antal deltagere per ekskursion		28-29	

Tabel 1. Møde- og ekskursionsaktiviteten i DOF-Århus Amt 1990.

F. = Foreningsekskursion. PR. = Offentlig arrangement.

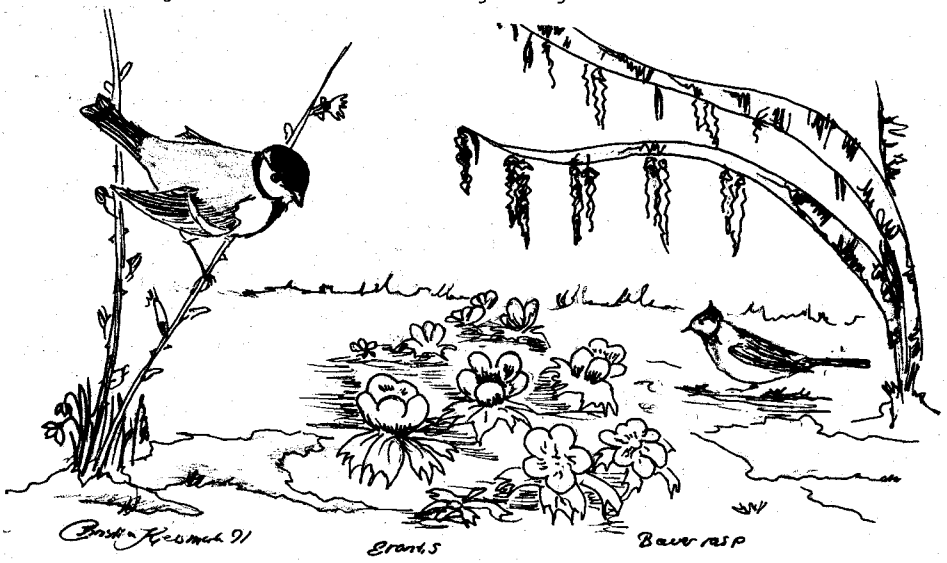

VI PRÆSENTERER: BESTYRELSEN

På talrige opfordringer (1) fortsætter vi hermed en gammel tradition her i SØ-RAVNEN: Nemlig præsentation af lokalafdelingens bestyrelse.

De står, nummer efter nummer, opført på vores næstsidste side. Og nu kommer så en udtømmende beskrivelse af de gamle drenge, dertrækker det tunge læs så lokalafdelingen fungerer - hver dag.

Den skarpsindige læser vil indvende, at der er ni i bestyrelsen, og at der kun er nævnt 7 i det efterfølgende. Det er meget præcist observeret. Vi mangler to - som vi bringer i næste nummer af SØ-RAVNEN.

Og nu over til præsentationen, hvem er de nærmeste til at klare den affære? Selvfølgelig DEM SELV, så det gør de så. Det kommer her.

Otto Trap Hansen

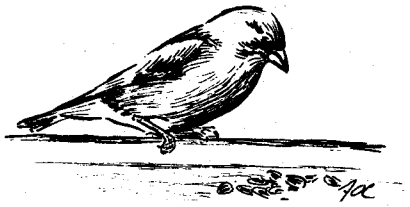

ALLAN JANNICHE.

Jeg er 33 år. Specialarbejder, ansat på Forbrændingsanlæg, Århus Nord.

Medlem af DOF siden 1974. Amtskoordinator for vadefugletællingerne i 1978 og lokalitetsregistreringen 1978-1981. Medlem af Lokalbestyrelsen 1978-1982 og igen fra 1987. Har også flere gange deltaget i Rapportgruppens og Fredningsudvalgets arbejde.

Særligt interesseret i fuglelivet ved Brabrand Sø, som er undersøgt ved mere end 1500 ekskursioner siden 1975. Stor interesse i restaureringen af Brabrand Sø og genskabelsen af Århus Ådal. Specielt interesseret i vade- og øvrige vandfugle, samt sø og moselokaliteter i Århus Amt. Anti-hitjæger!

FLEMMING LUNDBERG.

Jeg er 24 år. Bopæl i Viby. Har været medlem af DOF siden 1979, og engageret i Lokalbestyrelsens arbejde fra 1988. Til daglig ansat ved Århus Kommunes Skatteforvaltning. Underviser herforuden i ornitologi på aftenskoleniveau.

En udpræget jysk fritidsornitolog, med interessen lagt på danske, europæiske og mellemøstlige fugle. Favoritlokaliteter: Norsminde Fjord, Skagen og Eilat. Indtil videre forfatter af artiklen "Fra Felten", som er at finde andet steds i dette blad, samt aktiv deltager i DOF/ØBF's optællingsprojekt ved Norsminde Fjord. Er ikke udpræget "anti-hitjæger".

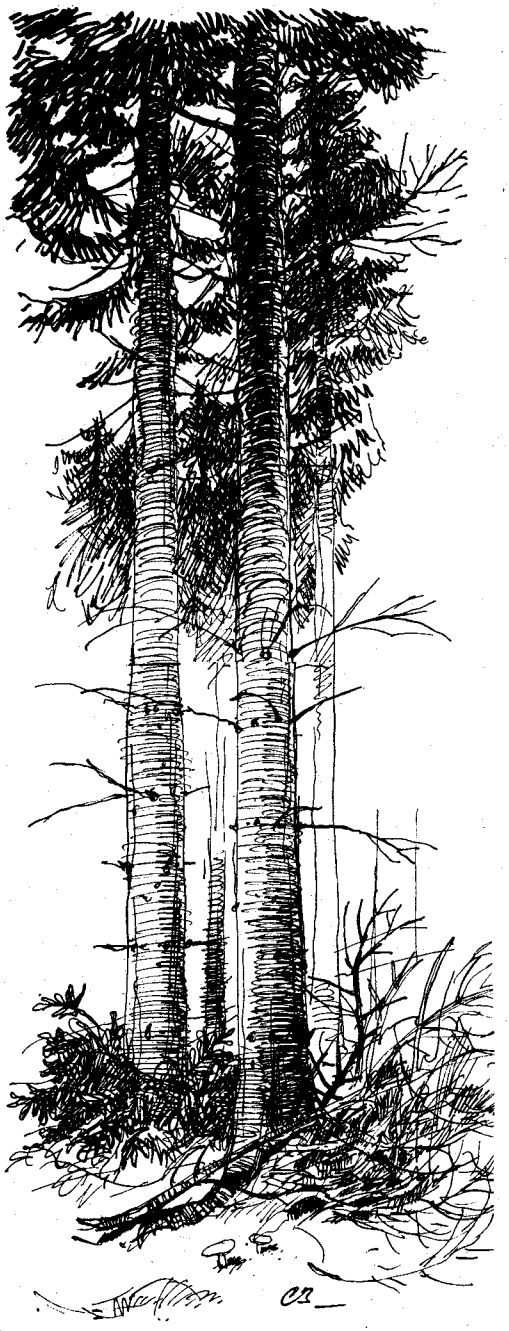

VAGN HOLMELUND.

Jeg er 45 år, uddannet kleinsmed, og opvokset i Århus ved siden af Botanisk Have, hvor jeg fik mine første fugleoplevelser.

Efter 21 år som aktiv spejder, og flere år som lystfisker blev min interesse for naturen så stor, at jeg ville være med til at gøre et stykke arbejde for at bevare de få naturområder vi har tilbage i Østjylland.

Jeg har været medlem af DOF i ca. 10 år, og de sidste 4 år som medlem af lokalbestyrelsen, hvor det først og fremmest er turene ved Brabrand Sø jeg beskæftiger mig med, da det er dette område der har min største interesse.

HENNING ETTRUP.

Jeg er 37 år og biolog, med vildtbiologi som speciale. Jeg har boet i Århus siden 1973. Interessen for fugle stammer tilbage fra barndommen, men aktiv fuglekikker blev jeg dog først i forbindelse med biologistudiet.

Har siden 1980 arbejdet "professionelt" med naturbeskyttelse, først i Vejle Amt, men siden 1982 i Århus Kommune, dog med en afstikker til Grønland i 1988-1989.

Jeg sidder i lokalafdelingssammenhæng foruden i bestyrelsen også i Fredningsudvalget og Lokalrapportgruppen, ligesom jeg dyrker ringmærkning i mindre stil.

SVEND MØLLER JENSEN

Jeg er 47 år og lærer. Bosat i Søften, Hinnerup Kommune. Jeg har været medlem af DOF fra 1969. De første år var jeg ikke så aktiv, men med deltagelsen i DOF's Atlasprojekt 1971-1974 blev jeg interesseret i forskellige former for feltarbejde. I 1975 startede jeg med DOF's småfugle tællinger - sommer og vinter - samt deltagelse i Rovfuglegruppens arbejde. Begge aktiviteter har jeg fortsat til nu, så størstedelen af mine aktive timer i felten foregår i et 7 gange 10 kilometer stort område omkring min bopæl.

Fra 1984 medlem af Lokalafdelingens bestyrelse, hvor jeg bl.a. har deltaget i udarbejdelse af Lokalrapporter, redigering af SØRAVNEN og kontakt til medlemmer af Lokalafdelingen.

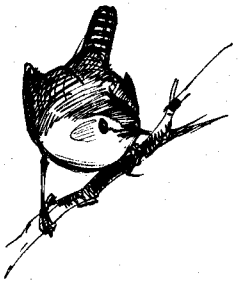

BO RYGE SØRENSEN.

Jeg er 40 år. Født, opvokset og bosiddende i Silkeborg. Er håndværker af uddannelse. Jeg har været medlem af DOF siden 1979. Min interesse for fugle har bl.a. medført, at jeg siden 1980 har været feltaktiv i bestræbelse på at følge Sortspættens indvandrings- og etableringsforløb i Jylland. Sideløbende med dette undersøgelsesprojekt er også andre fuglearter blevet fulgt i registreringsområderne. Især er der foretaget registrering af de hulrugende/brugende fugle og pattedyrs benyttelse og afhængighed af løvskovsarealer og specielt disse arters anvendelse af sortspættehuller.

Som en naturlig følge af dette arbejde har jeg af hensyn til de gamle naturskovsarealers betydning for denne fauna, tilstræbt et samarbejde med private, offentlige og statsejede skovdistrikter i undersøgelsesområderne med henblik på at sikre disse arter en rimelig biotopbeskyttelse.

Af andre projekter kan nævnes optællinger, registrering og ringmærkning af primært Vandstær, sekundært Isfugl på vandløbsstrækninger i Silkeborg og Them kommuner, samt undersøgelse af forekomst og ynglestatus for Rødrygget Tornskade, Bynkefugl m.fl. på arealer under Salten Langsø Skovdistrikt.

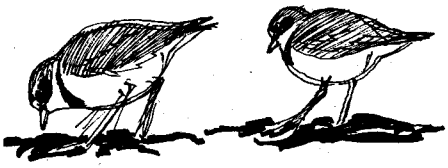

Afslutningsvis skal det nævnes, at jeg har været medlem af DN's Lokalkomite for Silkeborg og Them siden 1980 og fra 1984 som formand for denne. I den sammenhæng har jeg gennem årene tilegnet mig en viden og erfaring i behandling af sager vedrørende natur- og miljølovgivning som jeg håber kan være til gavn for DOF.

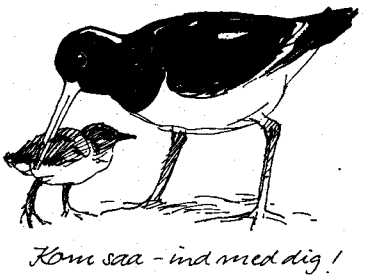

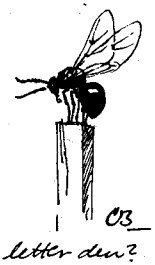

SÅ ER DET QUIZ-TID - SØRAVNENS FUGLEQUIZ 1991 - 1. RUNDE

I 1991 afholder lokalafdelingen en fuglequiz. Fuglequizens navn er: SØRAVNENS FUGLEQUIZ 1991.
Fuglequizen findes i alle 4 numre af Søravnen i 1991, og går ud på at kende eller gætte hvilke fugle der præsenteres. I hvert nummer af Søraven vises 2 forskellige billeder af fugle - A & B - som man kan gætte på. Der er altså en valgmulighed for der må kun gættes på ét billede hver gang. Man må dog selv vælge hvilket billede, der gættes på. Den ene gang kan det f.eks. være billede A man gætter på, næste gang måske billede B.

Lokalafdelingen uddeler præmier for 2.500 kr. i årets løb (i alt 17 præmier), så det er nok værd at deltage i quizen!

PRÆMIER:
I hver af de 4 runder udloddes følgende 4 præmier:
1. præmie: Fuglebog eller fuglebånd (værdi kr. 200-250). Udloddes 4 gang.
2. præmie: Bogen "Se på fugle". (Værdi kr. 68). Udloddes 4 gange.
3. præmie: Rapporten "Fugle i Århus Amt 1990", der ukommer i juni 1991 (værdi kr. 65). Udloddes 4 gange.
4. præmie: Bogen "Nyt fra fuglenes verden" (værdi kr. 20). Udloddes 4 gange.

Hovedpræmie (højeste pointantal - max. 8 points): Gavekort på kr. 1000,- til DOF-Salg.

Nedenfor findes reglerne for Søravnens fuglequiz 1991:

1. I hvert nummer af Søravnen i 1991 findes der 2 quiz-billeder mærket A & B.

2. Billederne (a & B) er af forskellig sværhedsgrad.
Billede A: Viser en fugle, der er almindelig som enten ynglefugl eller træk- og/eller vintergæst i Århus Amt.
Billede B: Viser en fugle, der er fåtallig eller sjælden som ynglefugle eller som træk- og/eller vintergæst. Fuglen er iagttaget i Århus Amt indenfor de seneste 5 år.

3. Der gives 1 eller 2 points for et rigtigt svar.
Rigtigt svar på billede A: 1 point.
Rigtigt svar på billede B: 2 points.
Der må kun gættes på ét billede - altså enten A eller B - i hver runde.

Man kan selv vælge hvilket billede man vil gætte på (enten A eller B), og det kan varieres fra gang til gang.
Det højeste antal points der kan opnås er 8 for 4 rigtige svar på alle B-billederne.

4. Alle medlemmer af Dansk Ornitologisk Forening der modtager Søravnen kan deltage i fuglequizen.
Alle som abonnerer på Søravnen kan deltage i fuglequizen.
Udelukket fra deltagelse er Søravnens redaktion, lokalafdelingens bestyrelse og quiz-redaktionen.

5. Svar skal sendes per post til:
SØRAVNENS FUGLEQIZ 1991
DOF-Århus Amt
Gjellerupvej 111
8220 Brabrand

Quiz-redaktionen skal have svaret senest den dato der angives som tidsfrist for hver af de 4 runder.

6. Efter hver runde trækkes der lod om 4 præmier mellem alle rigtige svar.
Det betyder at alle rigtige svar på billed A blandes med alle rigtige svar på billed B, og at der mellem disse trækkes lod om 4 præmier.

7. Hvis der ved årets udgang skulle være flere quiz-deltagere, der har opnået samme point-tal, findes den endelige vinder ved en finalerunde ved lokalafdelingens generalforsamling i februar 1992.

8. I tilfælde af, at der opstår tvivl om artsbestemmelsen af et billede er det quiz-redaktionen, der har den endelige afgørelse.

1. RUNDE - SØRAVNENS FUGLEQUIZ 1991

Gæt på billed A (1 point) eller billed B (2 points) og deltag i konkurrencen om følgende 4 præmier:
1. præmie: "Sådan synger Danmarks fugle" 2 kassettebånd + teksthæfte. 80 arter. Værdi kr. 195,-.
2. præmie: "Se på fugle". Værdi kr. 68,-.
3. præmie: "Fugle i århus Amt 1990" - udkommer i juni 1991. Værdi kr. 65,-.
4. præmie: "Nyt fra fuglenes verden". Værdi kr. 20,-.

Send dit svar per post til:
SØRAVNENS FUGLEQUIZ 1991
DOF-Århus Amt
Gjellerupvej 111
8220 Brabrand
senest 15. april 1991

Vinderne af 1. runde offentliggøres i Søravnen 2/1991, der udkommer midt i juni.

HELD & LYKKE !

1.A. Quiz-billede A - 1 point.

1.B. Quiz-billede B - 2 points.

Så er det tid igen.
Da denne artikkel blev skrevet, var landet dækket af et tykt lag sne, som vi ikke har set magen til i de sidste mange år. Men nu er foråret på vej, og det samme er mængder af spændende og interessante trækfugle.
Men lad os lige se tilbage på vinteren der gik. For selv om dagene var korte, så lykkedes det alligevel os ornitologer at opnå et udbytte i form af storslåede naturoplevelser, kombineret med masser af fugle.

Denne artikkel dækker perioden november, december og januar, hvor det især er de traditionelle vinterandefugle samt spændende invasionsgæster vi skal beskæftige os med.

Nordisk Lappedykker

Lappedykkere til skalleslugere

Gråstrubet Lappedykker er i pæne antal set rastende ud for Kysing Næs: 24/11 12 og 6/1 21, og ligeledes er Nordisk Lappedykker truffet på lokaliteten 6/1 med 1 ex.
En for Danmark højst ualmindelig iagttagelse er af Purpurhejre. Fuglen blev set ved Brabrand Sø i perioden 7-11/1. Det er blot det 14. fund i landet, regnet fra 1889, og vist nok eneste iagttagelse fra vintermånederne. Ligeledes blev der her set Rørdrum 8/1.
Der har været utroligt få Sangsvaner i vinter, og største iagttagelse er da også kun på 47 ex. fra Salten Langsø 30/12. Derimod var der pænt med Blisgæs i november måned med 18/11 7 Fornæs og 13 Gjerrild samt 11/11 47 + 25/11 35 Norsminde Fjord, hvilket er ny amtsrekord.

25/11 var der 60 Sædgæs ved Norsminde Fjord og i perioden 8/11 - 7/1 har 2 Kortnæbbede Gæs holdt til ved Alrø, og ult. januar hele 88 Kanadagæs ved Stubbe Sø.
Vinterfund af Skeænder hører også til det mere usædvanlige, men Stubbe Sø har kunnet fremvise 3 22/12 og 2 21/1.
Og så skal vil lige kikke lidt på maxtal for vore traditionelle vinterandefugle: Bjergand 22/12 131 + 21/1 231 Stubbe Sø og 3/2 700 Alrø. Hvinand: 8/12 370 Norsminde Fjord. Stor Skallesluger: 16/12 224 Salten Langsø, 21/1 195 Stubbe Sø og 26/1 69 Brabrand Sø, og endelig er Lille Skallesluger truffet følgende steder: 11/1 2 Brabrand Sø, 19/1 6 Norsminde Fjord, 27/1 14 Stubbe Sø og 5/1 8 Rugård.

Rov-, vade- og mågefugle

For 3. vinter i træk dukkede en gammel Havørn op ved Stubbe Sø, lige omkring årsskiftet. Der er ingen tvivl om, at det må være samme fugl som tidligere år, der nu mener at have fundet sig et tilfredsstillende område (set både med fuglens og vi østjyske ornitologers øjne). Så gad vide om vi ikke kommer til at se mere til den. Og for ikke at gøre forskel i den østlige og vestlige del af amtet, har vi i DOF-Århus også sørget for at der har været en gammel Havørn ved Salten Langsø !! Denne har kunnet ses fra medio november.

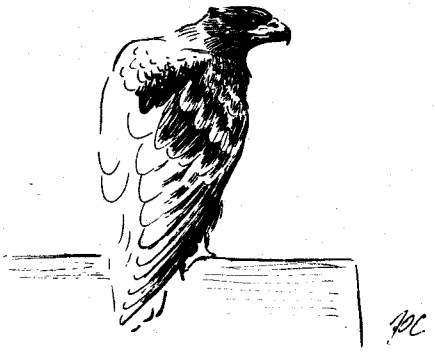

Blå Kærhøg er set 21/1 2 hanner ved Kolindsund og 3/2 1 hun ved Storskov nær Ørting. Endvidere er Vandrefalk set 8/1 1 Alrø.

Igen i vinter var der pænt med rastende vadefugle ved Alrø, således Strandhjejle 1/1 7, Hjejle 19/1 45, Storspove 19/1 1, Rødben 19/1 18 og Alm. Ryle 19/1 125. Herudover kan oplyses: Vibe 6/1 80 Norsminde Fjord, Enkeltbekkasin 24/11 - 9/12 1 Malling Mose og Skovsneppe 3/2 1 Storskov ved Ørting.

En stor trækobservation af Stormmåge er 17/11 8000 N Fornæs, og endelig 2 usædvanlige januar obs af Dværgmåge: 6/1 2 ad + 19/1 1 juv, begge Kysing Næs.

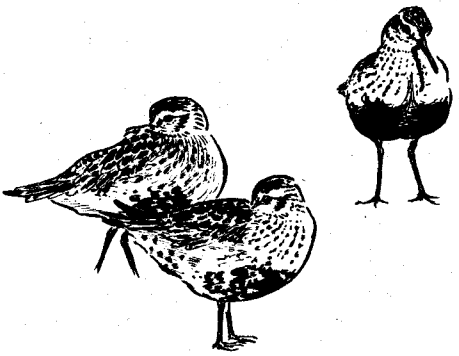

Alkefugle til småfugle

17/11 trak 8133 Alke forbi Fornæs, og 24/11 9 Søkonger ved Kysing Næs. Tejst er registreret 11/11 med 5 ex. på strækningen Århus-Kalundborg og Lunde 11/11 3 Århus-Kalundborg, 17/11 1 + 18/11 3 Fornæs og 5/1 1 Kysing Næs.
Indlandsiagttagelser af Alkefugle hører til det mere usædvanlige, men Brabrand Sø har kunnet fremvise hele to: Alk 8/1 1 og Søkonge 9/1 1.

En Skovhornugle er set i perioden 8/11 - 7/1 på Kysing Næs, og en Toplærke er set ved Skejbycentret 21/1.
Stor Tornskade er i vinter registreret ved Stubbe Sø, samt med 2 ex. ved Salten Langsø.

Invasionsarter

Enkelte Hvidsiskner er tilsyneladende kommet til landet sammen med mange Gråsiskner, og for amtet er der således oplysninger om 3 eksemplarer: 18/11 var der 1 ved Gjerrild i en flok på 200 Gråsiskner, 30/12 1 Kysing Næs og endelig 20/1 1 Brabrand Sø.
Stor Korsnæb har optrådt i hidtil usete antal, med midtjylland som absolut bedste lokalitet i amtet. 30/12 28 Salten Langsø, 22/12 9 Stubbe Sø, 26/12 3 Kysing Næs og 3/2 flere i Storskov ved Ørting.
Men også Hvidvinget Korsnæb er set i perioden med 18/11 1 Gjerrild og 1/12 3 Salten Langsø.
Igen i vinter var der mange Bomlærker ved Kolindsund: 21/1 138, og til sidst kan nævnes at 68 Snespurve er set på Alrø 3/2.

Det var alt for denne gang, men

HUSK !

- at indsende eller indtelefonere dine bidrag til:

Flemming Lundberg
Skovlundgårdsvej 72
8260 Viby J.
Tlf. 86 28 65 57.

Næste periode vil dække februar, marts og april, og skal indsendes senest ultimo april.

Nu er det forår i naturen.
Husk notesbogen !!

I N D E X 1990

A:
Andersen, J.: Ørnetur i Sverige. Nr 3: 23-26.
Andersen, M.: Neusiedler See. Nr 4: 4-7.

C:
Christensen, T.K.: Fuglere-gistreringsgruppen. Nr 1: 13.

E:
Ettrup, H.: Stikordsregister. Nr 1: 16-20.
- : Index 1989. Nr 1: 20-21.
- : Viben - agerlandets karakterfugl? Nr 2: 31-32.

H:
Højager, S.: Mørke Kær. Nr 2: 10-13.

J:
Janniche, A.: Ynglende vandfugle i Brabrand Sø (II). Nr 1: 4-7.
Jensen, A.: Sortspættens vintersøvn. Nr 2: 25-27.
Jensen, S.M.: Rapport fra rovfuglegruppen - 1989. Nr 1: 12.
- : Nørreris skov - et besøg værd. Nr 2: 28-30.

K:
Kjelsmark, C.: Søndagsornitologen. Nr 1: 29-30.
- : Vinterfugle. Nr 4: 16-17.

L:
Lange, P.: Grågåsen i Østjylland. Nr 2: 36-37.
- : Kjover i Århus amt. Nr 3: 5-8.
- : Indrapportering af fugleobservationer gjort udenfor Århus amt. Nr 4: 10.
- : Kortlægning af den ornitologiske aktivitet i Århus amt. Nr 4: 14-15.
Laursen, J.T.: Dyr i Århus amt. Nr 3: 20.21.
Lundberg, F.: Fra felten. Nr 1: 14-15.
- : Fra felten. Nr 2: 34-35.
- : Fra felten. Nr 3: 17-19.
- : Fra felten. Nr 4: 11-13.

P:
Pedersen, J.S: Rapport fra oliefuglegruppen - 1989. Nr 1: 11.
- : Fornæs - Østjyllands Falsterbo. Nr 2: 19-24.
Petersen, P.B.: En kedelig grå vinterdag - eller! Nr 1: 26-27.
Pinstrup, H.: Moesgård. Nr 2: 38-41.

S:
Salvig, J.: Klydebestanden i Ransarområde 13. Nr 3: 14-16.
Svendsen, J.O.: Nattergalen i Århus amt 1981-1989. Nr 2: 4-9.
Sørensen, B.R.: Rapport fra Sortspættegruppen - 1989. Nr 1: 10.

T:
Thomasen, E.: Fiskeørn i firserne. Nr 2: 14-18.

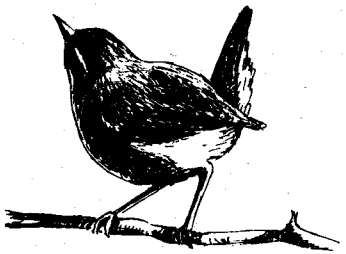

S T I K O R D

FUGLE, enkelte arter

Alk..... 2: 23
Blishøne..... 1: 5- 7
Fiskeørn..... 2:14-18
Grønb. Rørhøne..... 1: 5- 7
Grågås..... 2:36-37
Hættemåge..... 1: 4- 7
Klyder..... 3:14-16
Knopsvane..... 1: 5- 7
Lille Lappedykker... 1: 5- 7
Lomvie..... 2: 23
Lunde..... 2: 24
Nattergal..... 2: 4- 9
Sorthal. Lappedykker 1: 5- 7
Sortspætte..... 2:25-27
Søkonge..... 2: 24
Taffeland..... 1: 5- 7
Tejst..... 2: 24
Toppet Lappedykker.. 1: 5- 7
Vibe..... 2:31-32

FUGLE, generelt

Kjover..... 3: 5- 8
Vadefugle..... 2: 21
Vandfugle..... 1: 4- 7
- 2: 23

LOKALITETER, danske

Brabrand Sø..... 1: 4- 7
Fornæs..... 2:19-24
Gjerrind Klint..... 1: 27
Moesgård..... 2:38-39
Mørke Kær..... 2:10-13
Nørreris Skov..... 2:28-30
Ramsaområde 13..... 3:14-16
Rugård Nørresø..... 1: 26
Stubbe Sø..... 1: 26

LOKALITETER, udland

Neusiedler See..... 4: 4- 7

EKSKURSIONSREFERATER, danske

Brabrand Sø..... 1: 31
- 2:47-48
- 3: 31
- 3: 33
- 4: 24
- 4:25-26
Dyrby Krat, Kastbjerg Ådal og Mariager Fjord..... 4:26-27
Fuglenes dag..... 3:28-30
Funderholme..... 3:31-32
Halle Sø og Stigsholm Sø..... 4: 25
Nørlund Plantage... 3:32-33
Vadehavet..... 4:28-32

EKSKURSIONSREFERATER, udland

Skåne, ørnetur..... 3:23-26

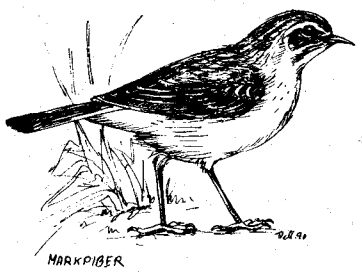

SIDEN SIDST

Fra Felten..... 1:14-15
- 2:34-35
- 3:17-19
- 4:20-21

FUGLETRÆK

Fornæs..... 2:19-24
Moesgård..... 2:38-39

BERETNINGER

Fugleregistreringsgr. 1: 13
Oliefuglegruppen.... 1: 11
Randersgruppen..... 1: 13
Rapportgruppen..... 1: 8- 9
Ringmærkergruppen... 1: 13
Rovfuglegruppen..... 1: 12
Sortspættegruppen... 1: 10

ANDET

Dyr i Århus..... 3: 27
Fuglenes dag..... 2:42-44
Gættefugl..... 2: 46
- 3:12-13
Lokalrapport..... 4: 8-10
- 4:14-15
Optællinger, Norsminde Fjord..... 2: 33
Søndagsornitologi... 1: 29
- 4:16-17
Vedtægter..... 3: 9-11

ANMELDELSER

Avisænder og andre dyr..... 1: 22
Bolderslev storken.. 4:20-21
Byens Natur..... 3: 27
Danske padder..... 3: 27
Fuglene i Danmark, 2 1:21-22
Urfugl, Ravn og Sortspætte..... 1: 22

MEDLEMSOVERSIGT

Så er det igen tid til at kigge på, hvor medlemmerne bor.
I lighed med artiklen i Søravnen 1987:1 er medlemmerne opgjort kommunevis, men Denne gang har jeg også medtaget grupperne 03 (ekstraordinære medlemmer) samt 30 (Vi og Fuglene).
Som det fremgår af totaltallet for grupperne 01, 02 og 07 = 742 er tallet faldet med 50 i forhold til 792 pr. 1.2.87. Dette kan skyldes mange ting, men en årsag skiller sig væsntlig ud. De medlemmer som er på edb-listen for jan-feb er endnu ikke renset for dårlige betalere/restanter, men bliver først slettet ved næste edbudskrift i marts. Det betyder for det første en masse dobbeltregistrering, da jeg automatisk melder dem fra som ikke er på listen. Når så edblisten kommer i juni er nogle så kommet med igen. Så husk næste gang at betale dit kontingent til tiden. Det vil spare både mig og adm. i København for en masse dobbelt arbejde.

Hvis vi kaster et blik på tallene i tabellen viser følgende postnumre størst udsving i forhold til 1987:

8000:	109÷91	= ÷	24	= ÷ 16%
8200:	42÷31	= ÷	11	= ÷ 26%
8220:	40÷30	= ÷	10	= ÷ 25%
8300:	25÷30	= +	5	= + 20%
8330:	17÷ 8	= ÷	9	= ÷ 53%
8370:	10÷14	= +	4	= + 40%
8680:	23÷14	= ÷	9	= ÷ 39%

Antal medlemmer i forhold til indbyggere i kommunen.*

Ebeltoft	12828: 9	= 0.07 %
Grenå	18389:23	= 0.13 %
Hørning	7410: 2	= 0.02 %
Nr. Djurs	7644: 8	= 0.10 %
Odder	18506:30	= 0.16 %
Randers	61137:78	= 0.13 %
Ry	9737:16	= 0.16 %
Rønde	5964:16	= 0.27 %
Samsø	4451: 3	= 0.07 %
Silkeborg	47889:61	= 0.13 %
Skanderborg	19667:21	= 0.11 %
Them	6272: 4	= 0.06 %
Hadsten	10843:14	= 0.13 %
Rosenholm	9522: 8	= 0.08 %
Hinnerup	9985: 7	= 0.07 %
Hammel	9923: 9	= 0.09 %
Galten	9691: 9	= 0.09 %

* Kilde: Danmarks Statistik 1990.
Befolkningstal opgjort 1.1.1989.

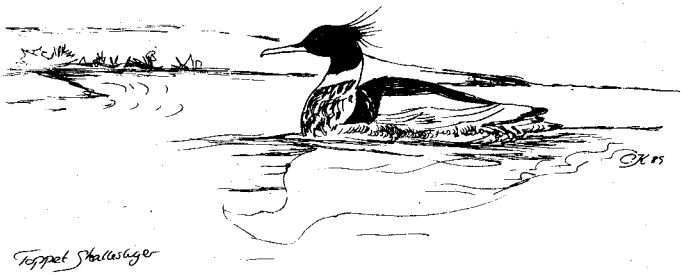

Antal medlemmer i postnummerorden pr. 11.1.91.
I antallet pr. 1.02.87 er der både grupperne 01, 02, og 07.
01= ordinære medlemmer, 02 = juniormedlemmer og 07 = pensionister.
postnumrene 8791 og 8995 er samlet til 8305. Postnummeret 8280 er ændret til 8380 for Trige.

	1.2.87	01	02	03	07	30	Ialt÷30	Ialt÷03÷30
8000	109	87	1	2	3	11	93	91
8200	42	29	1	-	1	6	31	31
8210	30	17	-	1	3	6	21	20
8220	40	30	-	1	-	7	31	30
8230	14	17	-	-	-	1	17	17
8240	42	36	1	3	6	7	46	43
8250	12	11	1	1	-	2	13	12
8260	29	22	1	-	6	2	29	29
8270	31	24	2	3	2	5	31	28
8300	25	26	-	2	4	3	32	30
8305	6	4	-	-	-	1	4	4
8310	6	5	-	1	-	-	6	5
8320	9	8	-	1	1	-	10	9
8330	17	7	1	1	-	1	9	8
8340	7	8	1	-	-	-	9	9
8350	1	2	-	-	-	-	2	2
8355	3	4	-	-	-	2	4	4
8361	8	5	-	2	-	-	7	5
8362	8	2	-	1	-	-	3	2
8370	10	11	2	2	1	-	16	14
8380	5	7	2	-	-	-	9	9
8381	5	3	1	-	-	-	4	4
8382	9	5	1	-	1	3	7	7
8400	11	9	-	-	-	-	9	9
8410	15	15	1	-	-	5	16	16
8420	2	2	-	1	-	1	3	2
8444	1	-	-	-	-	-	-	-
8450	6	7	2	-	-	-	9	9
8462	3	4	-	-	-	1	4	4
8464	8	8	1	3	-	6	12	9
8471	4	3	-	-	-	-	3	3
8472	1	1	-	-	-	1	1	1
8500	28	20	1	1	2	7	24	23
8520	6	5	-	-	-	1	5	5
8530	4	8	1	1	-	-	10	9
8541	3	5	2	-	1	-	8	8
8543	3	-	-	-	-	5	5	5
8544	5	3	-	-	-	1	3	3
8550	3	5	-	-	1	-	6	6
8560	3	2	-	-	-	-	2	2
8570	-	1	-	-	-	-	1	1
8581	1	-	-	-	-	-	-	-
8585	7	4	-	-	1	3	5	5
8586	2	3	-	-	-	1	3	3
8592	1	-	-	-	-	-	-	-
8600	59	55	5	2	1	10	63	61
8632	-	1	-	-	1	-	2	2
8641	2	-	-	-	-	-	-	-
8653	4	3	-	-	-	1	3	3
8654	3	1	-	-	-	-	1	1

	1.2.87	01	02	03	07	30	Ialt÷30	Ialt ÷03÷30
8660	19	18	3	-	-	8	21	21
8670	4	2	-	-	-	1	2	2
8680	23	12	-	-	2	2	14	14
8870	8	6	-	1	1	3	8	7
8882	-	-	-	-	-	-	-	-
8883	1	1	1	-	-	-	2	2
8900	73	66	4	4	8	8	82	78
8950	1	3	-	-	-	-	3	3
8961	1	-	-	-	-	2	-	-
8963	-	-	-	-	-	1	-	-
8970	2	2	-	-	-	-	2	2
8981	3	2	-	-	-	-	2	2
8983	1	1	-	1	1	-	3	2
8990	1	3	-	-	1	-	4	4
9230	-	-	-	-	-	1	-	-
9550	2	2	-	1	-	2	3	2
Ialt	792	658	36	36	48	129	778	742

Lars P. Johansson
Medlemsregistreringen

PS SKELDAL

PS Biludlejning udlejer nyere personvogne, varevogne, flyttebusser, lastbiler og minibusser til yderst fordelagtige priser.

Personvogne: HONDA - FORD - NISSAN - FIAT - PEUGEOT - MAZDA - VW - OPEL - BMW - VOLVO eller TOYOTA.

I varevogne føres alle mærker.

Flyttebiler: I alle størrelser til alle formål bl.a. MESSER - UDSTILLINGER etc.

Busser: 8-9-11-15-20 personer.

Skulle De have specialønsker, så kontakt os venligst for leje af luksusbil eller campingbiler.

Lokal biludlejning med verdenskendte bilmærker

PS SKELDAL
06 20 97 77
Thorvaldsensgade 25 8000 Århus C

OPLYSNINGER SØGES

OPLYSNINGER OM RAPPORTER FRA DANSKE NATURLOKALITETER SØGES.

Har du været med til at udgive en brochure, et hæfte eller en rapport fra en dansk naturlokalitet? Jeg er ved at udarbejde en bibliografi over danske naturlokaliteter, men er stødt på et par problemer. Bibliografien vil omfatte artikler, brochurer, hæfter, rapporter og bøger, der indeholder naturhistoriske oplysninger af enhver art fra store og små danske lokaliteter og som er trykt og udgivet i Danmark i perioden 1. januar 1971 til 31. december 1990. Størstedelen af materialet vil være artikler fra landsdækkende tidsskrifter og lokale naturtidsskrifter.

Jeg har imidlertid svært ved at få nøjagtige oplysninger om de mange rapporter (typisk om trækfugle) fra de forskellige lokaliteter. Et sted læser man at "nu er den nye Moesgård-rapport ude" og et andet sted at "foreningen har netop udgivet et hæfte om Lem Vig fugle". Jeg har brug for de præcise data om den slags udgivelser.

Så har du været med til at få udgivet en rapport eller et hæfte fra en dansk naturlokalitet, skal du være mere end velkommen til at sende mig de nøjagtige oplysninger. Men ikke at din rapport er uden betydning. Lokaliteterne i bibliografien vil blive opført alfabetisk - amt for amt. De oplysninger jeg skal have, kan se sådan ud:

STIGSNÆS - VESTSJÆLLANDS AMT
Pedersen, Søren K. & Bent Møller Sørensen 1988: Stigsnæs 1987. Årsrapport over ringmærkning og observationer. Stigsnæs-rapport nr. 10 - Stigsnæs Fuglestation, DOF-Vestsjælland.

VESTVOLDEN - KØBENHAVN AMT
Sørensen, Inger, Elisabeth Rasmussen og Thomas Buus Sørensen 1983: Foreløbig floraliste fra Vestvoldens sydlige del, 1983. Natur og Ungdoms Småskrifter nr.1 - Natur og Ungdom, København.

Et andet problem er at nogle forfattere til naturhistoriske artikler optræder under forskellige efternavne. Med mindre jeg får andre oplysninger kan en sådan let blive registreret som to personer. Nogle har dobbelte efternavne, men hvis der ikke er bindestreg mellem disse navne, vil man blive registreret under det sidste efternavn, med mindre

man meddeler mig noget andet.
På forhånd tak.

Søren Olsen
Postboks 296
4300 Holbæk

NYT FRA: FREDNINGSUDVALGET

HVAD VIL JÆGERNE VED RANDERS FJORD ?????

DOFs fredningsudvalg har i det forløbne år (1990) beskæftiget sig meget med Randers Fjord. Det skyldes bl.a., at Århus Amt for cirka 1 år siden vedtog "Plan for Randers Fjord - Beskyttelse og benyttelse af fjorden". Fredningsudvalget har kommenteret planen, og DOFs lokalafdeling har for amtet udført optællinger af fugle i forskellige dele af fjordområdet.

Desuden har vi deltaget i en række møder med Randers Fjords Jagtudvalg, Danmarks Naturfredningsforening og Sportsfiskerne i Randers. Jagtudvalget (som er nedsat af jagtorganisationerne ved fjorden) inviterede til et møde i maj for at diskutere miljøforhold og fuglebeskyttelse ved fjorden. Vel vidende at der ville være betydningsfulde emner, som vi ikke ville kunne nå til enighed med jægerne om, var vi fra DOFs side indstillet på at afprøve mulighederne i et sådant samarbejde. Problemerne i den stærkt forureningsbelastede Randers Fjord er så store, at ethvert initiativ, der kunne pege mod en forbedring af forholdene, måtte støttes.

På det første møde var der da også enighed om at indlede et samarbejde for bl. a. at stille fælles forslag til Århus Amt, og der blev valgt en repræsentant fra hver forening til et udvalg - kaldet Fællesgruppen.

I løbet af efteråret har udvalget holdt 3 møder, som trods diskussion og uenighed om adskillige store emner, har været præget af en positiv atmosfære. Vi kunne da også på det sidste møde godkende en række forslag til forbedring af miljøforholdene ved fjorden. Forslagene var forud blevet diskuteret i de enkelte foreninger. Der var derfor enighed (troede vi da!) om følgende, som blev fremlagt på et offentligt møde om Randers Fjord den 23. oktober 1990:

- Skærpet tilsyn overfor forurenende virksomheder med anvendelse af reelle repressalier.
- Oprettelse af dyrkningsfri zoner langs de tilstødende åsystemer.
- Bortskaffelse af slammet fra uddybning af sejlrenden (til jordbehandling eller lignende).
- Regulering af rørhøsten.
- Afgræsning af digerne med får.
- Tvungen lods ved erhvervssejland på fjorden.

Derudover har vi diskuteret mange andre emner, som ikke kunne blive til fælles forslag (først og fremmest p.g.a. modstand fra Jagtudvalget): Jagtfri områder, reservat i Grund Fjord, opsætning af fugletårne, afgræsning af engarealerne og naturgenopretning (f.eks. ved fjernelse af digerne).

Kort efter offentliggørelsen af Fællesgruppens forslag meddelte Jagtudvalget imidlertid, at de ikke ønskede at fortsætte samarbejdet. DOF har ganske vist ikke fået nogen direkte orientering om denne beslutning, som vi til vores overraskelse kunne læse i et læserbrev i Amtsavisen den 29. oktober 1990. Argumenterne for bruddet skal ikke nærmere gennemgås her, da de fremgår af læserbrevet fra Jagtudvalget, samt et efterfølgende svar fra DN og DOF, som begge kan læses her.

Efter dette forløb må vi imidlertid spørge os selv: "Hvad ville Jagtudvalget egentlig med samarbejdet? De vil ikke være med til at røre ved den fri jagt på fjorden, og de kan ikke støtte de forslag til forbedring af miljøforholdene, som deres egen repræsentant har været med til at godkende. Jamen, hvad er der så at samarbejde om?".

Lars Tom-Petersen

Læserbrev bragt i Amtsavisen, Randers den 29.10.1990:

SLUT MED SAMARBEJDET.

Da Randers Fjords Jagtudvalg i foråret tog initiativ til oprettelsen af et miljøudvalg i samarbejde med (DN) Dansk Naturfredningsforening, (DOF) Dansk Ornitologisk Forening og sportsfiskerne, var det udfra ønsket om at finde et fælles fodslag i vores bestræbelser på at sikre miljøet i og omkring Randers Fjord bedst muligt. Det skortede ikke på advarsler, og idag, efter mødet den 23/10, må vi erkende, at de kritiske røster fik ret. Det er ikke muligt at etablere et samarbejde mellem DN, DOF og Randers Fjords Jagtudvalg. Dertil er forskellene for store. Vi kan i Jagtudvalget ikke acceptere, at man fra DN's side ønsker at bibeholde "Fællesgruppen", samtidig med, man etablerer en ny gruppe sammen med DOF, med den begrundelse at "Fællesgruppens" krav ikke er vidtgående nok. Når Torben Andersen, DN til avisen udtaler, at hans indlæg er gennemarbejdet af samtlige organisationer, så er det ikke korrekt. Vi blev i Randers Fjords Jagtudvalg først præsenteret for indlægget umiddelbart inden mødet. Da "Fællesgruppen" blev nedsat, var det en klar betingelse, at samtlige indlæg og tiltag skulle godkendes af organisationerne, hvorvidt DOF og sportsfiskerne har haft mulighed for at gennemlæse og bearbejde indlægget, skal jeg lade være usagt.

Vi har i Jagtudvalget arbejdet seriøst og konstruktivt med de problemer, som er opstået, og lagt vægt på samarbejde fremfor konfrontation. Vi har i Jagtudvalget lagt vægt på dialog fremfor dekret. Vi hverken kan eller vil lægge ryg til den stribe af paradeforslg, som vi blev præsenteret for af Torben Andersen. Det er komplet urealistisk at forlange (jeg gentager at forlange) al mudderet fra spulefelterne kørt til et jordbehandlingsanlæg, det vil koste så uhyrlige summer at realisere, at det aldrig vil komme på tale, hvor rigtig så end tanken er. Tanken om får på digerne i forbindelse med etablering af en produktionsskole, som skulle drive de miljøfølsomme områder, kan lyde ligeså besnærende, men er som ideen om spulefelterne ligeså uigennemførlig til trods for, at Torben Andersen med sin økologiske baggrund vil være en udmærket leder af en sådan skole.

Jeg er, som formand for Randers Fjords Jagtudvalg, meget betænkelig ved den artikel, som blev bragt i avisen den 24/10 omkring mødet. Artiklen afspejler ikke det, der reelt skete. Den fokuserer på det indlæg eller man skulle vel nærmere sig det dekret, som blev givet på vegne af "Fællesgruppen", og artiklen er dermed vildledende. Det er stadig min helt klare opfattelse, at der er en bred og solid opbakning bag Århus Amts plan for Randers Fjord. Jeg vil på Jagtudvalgets vegne meddele DN, DOF og sportsfiskerne, at vi ikke ser os i stand til at fortsætte samarbejdet under de givne omstændigheder.

Karsten Andersen
formand for Randers
Fjords Jagtudvalg

Læserbrev bragt i Amtsavisen, Randers den 6.11.1990:

VALGTE KONFRONTATIONEN.

På et møde om Randers Fjord-planen d. 23 oktober i Kulturhuset fremlagde Fællesgruppen, som er nedsat af Randers Fjords Jagtudvalg, sportsfiskerne, Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF), en række forslag til forbedring af miljøforholdene

omkring fjorden. Umiddelbart eller mødet meddelte Jagtudvalgets formand Karsten Andersen, i et læserbrev her i avisen d. 29. oktober, at de trækker sig fra samarbejdet.

Der gives to begrundelser for denne beslutning:
1) DN og DOF ønsker i en gruppe at lave egne forslag, ud over hvad Fællesgruppen kunne blive enige om. Dette er rigtigt, men også helt i overensstemmelse med, hvad der fra starten var aftalt: Nemlig at de enkelte foreninger naturligvis kunne udtale sig frit om forhold, som man i Fællesgruppen var uenige om.

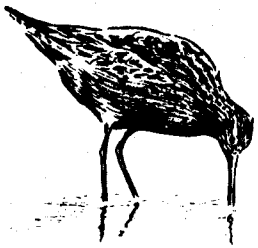

Det kan næppe overraske, at det væsenligste emne, der ikke kunne opnås enighed om, var jagten, og på dette punkt har Jagtudvalget været ubøjelige: Ingen begrænsninger af den fri jagt på fjorden. En konsekvens af Jagtudvalgets holdning måtte jo også være, at heller ikke Jagtudvalget kunne udtale sig om jagtspørgsmål, og det kan de vel næppe mene.

2) Fællesgruppens indlæg er ikke gennemarbejdet af de fire foreninger, siges det videre. Dette er vi totalt uforstående over for. Ud over det indledende møde, hvor Fællesgruppen blev nedsat, har der været afholdt tre møder, hvor alle fire foreninger har været repræsenteret. Her er forslagene løbende blevet diskuteret, og det er blevet aftalt, at der skulle meldes tilbage til de respektive foreninger. De endelige forslag udsendte Tórben Andersen fra DN således, at f.eks. DOF kunne behandle dem på et møde d. 10 oktober.

På et møde i Fællesgruppen d. 18. oktober blev samtlige punkter diskuteret, flere forslag blev udeladt for at imødekomme jægerne. Afslutningsvis kunne repræsentanter fra alle fire foreninger godkende, at forslagene blev offentliggjort ved mødet i Kulturhuset. Der må være alvorlige kommunikations- eller samarbejdsproblemer i Jagtudvalget, når man nu kan påstå, at forslagene ikke er gennemarbejdet og godkendt.

Også vi i DN og DOF er indstillet på samarbejde og dialog, hvilket vi bl.a. har vist i Fællesgruppen ved at være imødekommende overfor Jagtudvalget på væsentlige punkter.

Men ikke alt kan klares ad frivillighedens vej. Det har vi bl.a. peget på i Fællesgruppens forslag ved at anbefale skærpet tilsyn ved anvendelse af reelle repressalier overfor forurenende virksomheder (f.eks. DAKA), og ved at anbefale tvungen lods ved erhvervssejlads på fjorden.

Karsten Andersen mener, at Fællesgruppens forslag om jordbehandling af slammet fra fjorden er komplet urealistisk. Men Jagtudvalget har ikke selv bidraget med et eneste konkret forslag, på trods af at emnet har været diskuteret på samtlige møder.

Forslag om en produktionsskole, som Karsten Andersen også anker over, står der intet om i Fællesgruppens forslag.

På trods af Karsten Andersens pæne ord om samarbejde frem for konfrontation, har Jagtudvalget valgt konfrontationens vej over for de øvrige foreninger ved at bryde med Fællesgruppen på ovenstående spinkle grundlag.

Torben Andersen
DN - Rougdø-komiteen

Lars Tom Petersen
Dansk Ornitologisk Forening

ANMELDELSER

RÅDYR

af Johnny Lund Jeppesen

Natur og Museum
29. årgang nr. 4 - 32 sider.
Abonnement 1990 (4 hæfter) kr. 92,00.
Udgiver og forhandler:
Naturhistorisk Museum
Bygning 210, Universitetsparken
8000 Århus C. Tlf. 86 12 97 77.

Et hele vejen igennem interessant og spændende hæfte, omhandlende et dyr, som vi alle kender til - mere eller mindre - nemlig Rådyret.

Hæftet er skrevet i et letlæseligt sprog for selv en ukyndig læser. Der bliver fortalt om Rådyrets aktiviteter og adfærd

En af de enge hanner / lodning kommer helt tæt på
Dyrhavn 9-11 90 Christian Kjøbmark

året rundt bl.a. døgnrytme, forlænget drægtighed, forholdet mellem rå og lam og om de territoriehævdende Råbukke og deres gevirs udvikling. De andre danske hjorte omtales kort. Alle har vel set et Rådyr - en enkelt eller mange gange - og de fleste af os facineres af disse smukke dyr. Men på trods af, at der findes mellem 150.000 og 200.000 Rådyr i Danmark, er det sjældent, man støder på det, når man færdes i den danske natur, hvilket skyldes, at Rådyret er meget sky.

Som tidligere nævnt beskrives udviklingen af Råbukkens gevir, som kastes omkring november-december hvert år, hvorpå et nyt gevir begynder at vokse frem. Tilbage melder sig så det undrende spørgsmål: "Hvor bliver alle disse kastede gevirer af?" Jeg har aldrig fundet et sådant på mine vandringer i naturen.

Hæftet vil iøvrigt være yderst velegnet til undervisningsbrug.

Karin Trap Hansen

Vi har modtaget følgende omtale:

FUGLE PÅ SJÆLLAND 1989.

Hvad laver københavnerne, når de ikke invaderer fuglestederne i Skagen, Blåvand og på Christiansø? - Ser på fugle på Sjælland selvfølgelig!

For nylig udsendte redaktørerne til "Fugle på Sjælland", den såkaldte "FuPS", den 24. rapport fra området. Et flot stykke arbejde sammensat af "14 ad ♂♂" som det hed. Rapportens 114 sider er spækket med oplysninger og fortæller sidste nyt om de ialt 274 arter der iagttoges på øen i 1989.

Læs f.eks. om Danmarks første urbaniserede Rørdrum-familie, rekordmange Tundragæs, én dag med 15.000 trækkende Bramgæs, næsten 10 Rødhovede Ænder og en hybrid mellem Lille Skallesluger og Hvinand, den såkaldte "hvinsluger"! Det forgangne efterårs Fjeldvåger vendte tilbage i stor stil og over 4000 sås på forårstræk. Efterårssæsonen på Stevns lod over 20.000 rovfugle på træk passere tælleapperaterne, bl.a. med én dag med 73 Røde Glenter elle 100 Rørhøge. En adult Jagtfalk gjorde livet usikkert for Københavns Klippeduer først på året. Allerede i februar meldte de første Traner deres ankomst. Som den eneste nye art for øen, sås en Sibirisk Tundrahjejle på Præstø Fed i slutningen af juli. Folk med gummistøvler fik næsten 100 Enkeltbekkasiner på vingerne i efteråret, mens Kongelundsområdet kunne notere sin 5. Terekklire om foråret. En Monstermåge, hybrid Hætte- Stormmåge førte feltfolket til Gilleleje, idet den blev annonceret som en Sorthoved. At så folk samtidig fandt en ægte melanocephalus deroppe var vist rent held! Sortternen bevarede sin eneste faste ynglepladsudenfor Jylland. En Polarlomvie i Hundested Havn var den første feltobservation i Danmark. En Høgeugle ved Værløse tiltrak over 1000 interesserede, bl.a. fra Holland og England, mens det gik mere stille til med de sjællandske Slørugler, idet ingen sås! På en lille ø nær København sås som vanligt Perleugle, faktisk hele 4. Den tidligste Mursejler i Danmark noteredes allerede 15/4, mens oplysninger om 10-15 ynglepar af Lille Flagspætte er mere normalt. Sølle 4 Toplærker findes stadig på øen, mens en anden byfugl, Husrødstjerten, blev registreret med ikke mindre end 127 syn-

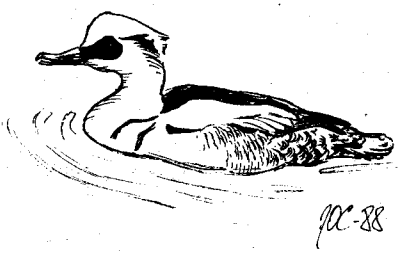

gende fugle. Sjaggerne klarer sig stadig bedre, nu over 300 ynglepar, flest i Nordøstsjælland. Her har også Græshoppesangeren sit strong-hold, f.eks. registreredes ikke mindre end 155 syngende fugle på Vestamager. Et par andre sumpsangere har det stadig sløjt, således blev totalen blot 100 Sivsangere og 4 Drosselrørsangere. En Skovsanger i København 12/4 er ekstremt, hvilket også kan siges om en Høgesanger ringmærket på Amager i november, landets seneste! Danmarks tre første martsfund af Løvsanger understregede, at der var tale om et ekstremt forår. Det står sløjt til med de Korttåede Træløbere, idet kun én fugl lod sig registrere. En mikroinvasion af Nøddekriger sendte blot 19 fugle til Sjælland, men en anden kragefugl, Ravnen, har det bedre - nu over 10 ynglepar. Som afslutning på et flot år, skal en Rosenstær, adult fugl, nævnes. Fuglen fik fuglefolket til at se rødt nogle dage i august i Køge.

De ialt næsten halvandenhundrede bidragydere har her lagt observationer til en flot rapport. Fugle på Sjælland kan købes i DOF-salg for 65 kroner.

Rolf Christensen/FuPS

BREVE TIL SØRAVNEN

Her en lille hilsen fra en fugleven fra Ebeltoft som værdsætter SØRAVNEN samt Lokalafdelingens arbejde.

SØRAVNEN indeholder mange gode indslag og artikler, og den er i høj grad med til at belyse fuglelivet i Århus Amt samt sidste nyt indenfor ornitologien i Århus.

Specielt synes jeg om de artikler, som behandler vigtige fuglelokaliteter i amtet, blandt andet med belysning af lokalitetens fugleliv samt en nærmere beskrivelse af områdets vigtigste observationsposter.

Redaktionen har tidligere behandlet steder såsom Mørke Kær, Fornæs, Nørreris Skov samt Moesgård.

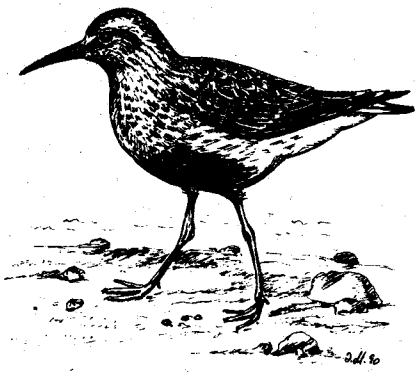

Jeg er af den mening, at disse lokalitetsbeskrivelser ikke kun har givet mig, men også mange andre læsere, en bedre information om amtets fugleliv, og at de er med til at belyse præcis hvor man som fugleinteresseret kan få de største oplevelser.

Jeg håber derfor, at det er Redaktionens mening at fortsætte dette arbejde.

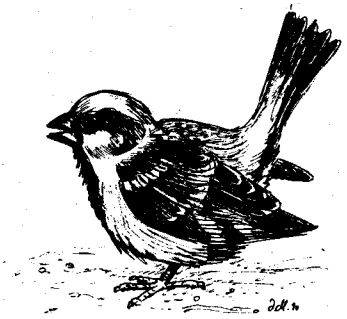

For eksempel kan jeg til slut nævne nogle af de lokaliteter, som jeg gerne så nærmere behandlet: Gjerrild, Kasted Mose samt Alrø.

I tilfælde af, at en af de nævnte lokaliteter allerede er behandlet i tidligere numre, er jeg meget interesseret i at få tilsendt materiale angående disse lokaliteter.

Med venlig hilsen
Carsten Monsrud

ET SVAR:

Tak for dit brev. Vi må erkende at vi er glade for at få tilkendegivelser som denne, der viser at vi, i hvert fald af og til, rammer plet. Naturlig beskedenhed afholder os fra yderligere kommentarer, bortset fra denne:

Vi er i øjeblikket igang med at motivere forskellige folk i amtet til at skrive om deres "favoritlokalitet", altså en lokalitet som de kender godt, og gerne vil fortælle om og dele med andre.

Vi forventer at serien starter i næste nummer af SØRAVNEN.

Med venlig hilsen
Redaktionen

BRABRAND SØ DEN 16.12.1990.

Cirka 20 var mødt op, denne søndag formiddag, for at opleve fuglene, på denne den sidste fugletur ved Brabrand Sø i 1990, og de var da ikke mødt forgæves op.

Turen var dårlig nok begyndt, da et meget flot hvid Musvåge kom flyvende og satte sig på toppen af en lysmast lige foran deltagerne.

I Stautrup Skov så vi Ringduer, Bogfinker, Kvækerfinker, Mejser og Spætmejser i massevis, desuden enkelte Rødhalse og Skovspurve. På engen mellem Stautrup Skov og Søskoven så vi en flok Agerhøns på 14 stk., og ude på søen var der Stor Skallesluger, Hættemåger, Svartbag og Stormmåger, desuden flere Gråænder, Blishøns, Troldænder, Taffelænder og Hvinænder.

I Søskoven så vi en stor flok (ca. 50 stk.) Korsnæb, som var ved at plukke et fyrretræ for kogler - med i flokken var der også et par Store Flagspætter. I vestenden af søen så vi en del Fiskehejrer som stod på den tynde is, som var på søen, der var i ugen op til turen omkring 5 graders frost. En god oplevelse, var da en af hejrerne fik øje på en fisk, og med en bedre maveplasker smed sig ned i vandet, for at fange den, et spøjs syn. Derefter gik vi op i søskoven, hvor vi kiggede på uglegylp, vi så desværre ikke noget til uglerne, men der var mange andre fugle at se og høre på, der var Bogfinke, Sortmejse, Fuglekonge, Spætmejse, Musvit, Blåmejse og Dompap. Fra Søskoven gik turen tilbage ad den gamle Hammelbane til Stautrup Station, hvor vi sluttede.

Vagn Holmelund

GUDENÅDALEN c/o ADDITHUS SKOV - SALTEN LANGSØ DEN 13.1.1991.

De 38 fremmødte nød en vindstille solrig - men kølig formiddag i Addithus skovparts smukke omgivelser. Turen var oprindelig annonceret til Gudenådalen øst for Silkeborg, men på grund af den generelt høje vandstand i ådalen var det umuligt at færdes på den gamle "Pramdragersti" langs åen.

Som et alternativ foreslog turlederen - der i forvejen havde indhentet Skovdistriktets tilladelse - at køre til Addithus Skov - Salten Langsø.

Med udgangspunkt ved Addit Avlsgård gik vi gennem skoven til Additnæs, hvorfra vi ville se nærmere på fuglelivet i Salten Langsøs vestlige del. På turen gennem skoven stødte vi på fourageringsspor af Grønspætte i form af huller i myretuer, Stor Flagspættes "værksted" med store bunker af behandlede kogler og rødgrankogler åbnet af Lille Korsnæb. I skovens højstammede bøgepartier sås enkelte Træløbere og Spætmejser, der aktivt søgte føde. Det var også i løvskoven at vi så og hørte den største af vore spættearter, nemlig Sortspætten, der dog hurtigt fortrak ved synet af de mange turdeltagere. Fra nåleskovsbevoksningerne lod landets mindste fugl - Fuglekongen - sin spæde piben høre og i skovens fugtige partier sås flere steder Sumpmejse samt Blåmejse i løvtræernes yderste kviste og grene. Ved Salten Langsø, fra dæmningen mellem Kærhale og Gavlen, sås en flok Halemejser, der livligt kaldende drog gennem bredbevoksningen. På Køge Sø, hvori Åsbæk har sit udløb, lå en mindre flok Stor Skallesluger - overvejende hunner, og enkelte Hvin- og Troldænder, der ihukommende jagttidens trængsler, hurtigt forlod søen. Fra Additnæs kunne vi overskue vandområdet ved Salten Å's udløb i Salten Langsø. På vandoverfladen lå 35 Sangsvaner, primært udfarvede fugle, og 8 Knopsvaner. Vi havde således rig mulighed for at sammenligne de to arter. Sangsvanen er kendt for sin smukke, klangfulde stemme, der skyldes en særlig forlængelse af luftrøret, der slynger sig ned i en dyb hulning i kammen på brystbenet. De i Danmark overvintrende Sangsvaner kommer fra Nordskandinavien, Nordrusland og Vestsibirien.

Muligvis med mindre indslag af Sangsvaner fra Island. Bortset fra enkelte Hvinænder, Trold- og Gråænder var der bemærkelsesværdigt få fugle på søen,

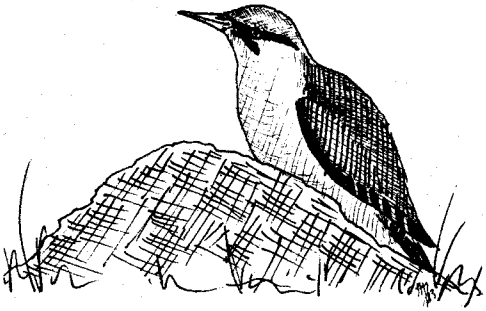

hvilket formentlig skyldes det milde vejr og dermed en langt større spredning af fuglene i de omgivende vandområder. Langs østsiden af Løndal Næsset blev en del Fiskehejrer iagttaget siddende i toppen af bredzonens træbevoksning. Fiskehejren letter ofte på lang afstand og bemærkes på det hæse skrig. Ligesom andre hejrer kendes den i flugten på, at vingerne buer nedad. På tilbageturen traf vi på en flok Lille Korsnæb ifærd med at åbne kogler af douglasgran. Fuglene var så optaget af at søge føde, at de i længere tid lod sig beskue til glæde for turdeltagerne.

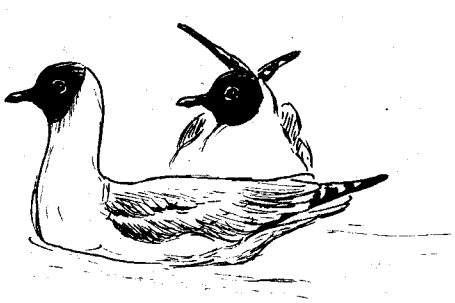

Også småflokke af overflyvende og fødesøgende Dompap blev set og hørt. Ofte afsløret af artens karakteristiske bløde fløjtelyd.

Den smukke Skovskade, der er tæt knyttet til løvskov, lod sig ligeledes se og ikke mindst høre. Det samme var tilfældet med Stor Flagspætte, der blev set i den for arten velkendte bueformede flugt. Desværre glimrede Grønspætten ved sit fravær. Dette på trods af artens tilstedeværelse som ynglefugl i området. Heller ikke en eneste rovfugl blev set eller hørt på turforløbet, der blev afsluttet med den helt fantastiske udsigt fra områdets højeste punkt: Møgelbjerg, hvorfra der er en enestående udsigt over Salten Langsø og skovområderne mod nord og øst. Tak til turdeltagerne for et godt samvær.

Bo Ryge Sørensen
Søhøjlandsgruppen

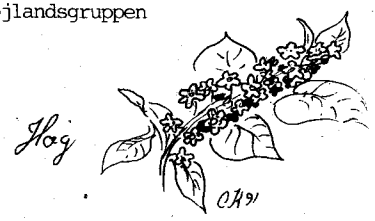

BRABRAND SØ DEN 20.1.1991.

Der var koldt, klamt og blæsende; men denlovede regn lod heldigvis vente på sig. Inde fra stuerne så vejret faktisk rimeligt godt ud til morgen, så 40 personer var mødt op ved Stavtrup Station kl. 10,00 til årets første Brabrand Sø tur.

På det første stykke af turen var der Musvit, Blåmejse, Spætmejse, Bogfinke, Solsort, Grønirisk, Kvækerfinke, Ringdue, Husskade og Stor Flagspætte. Der var især megen aktivitet omkring et foderbræt i en af villahaverne ud til gangstien. I resterne af et udgået træ sad en Spætmejse og rodede efter insekter indtil dens opmærksomhed blev tiltrukket af en "kollega", der fra et af nabotræerne lod sin kraftige stemme lyde ud over området. Længere henne forsøgte en Stor Flagspætte sig med en enkelt trommehvirvel medens magen hoppede rundt i nærheden. Området er fint til hulerugende fugle.

En lille flok Gråsisken havde fundet nogle lækre birkekogler i et par enkeltstående træer mellem Brabrandstien og kolonihaverne. Vi så dem pille frø i sig og på nogle af fuglene sås tydeligt den røde kalot og den sorte strube.

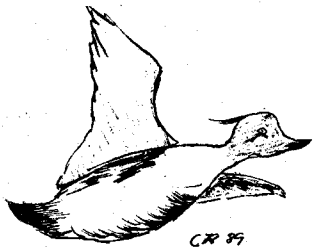

De seneste dages frost havde belagt størstedelen af søen med is. I det nordvestlige hjørne var der dog en stor våge, hvor alle svømmefuglene havde taget ophold. Det var selvfølgelig beklageligt for os, at fuglene derved lå så langt borte som de næste kunne komme; men det er jo vilkårene.

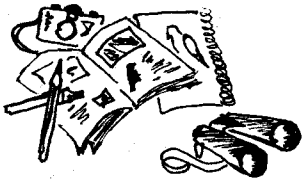

Et halvt hundrede Troldænder og det tilsvarende antal Taffelænder dominerede billedet. Der var også mange Gråænder og en halv snes Store Skalleslugere. Oppe på isen stod 5-6 Fiskehejrer og adskillige Blishøns spankulerede omkring. Lidt dramatik blev det til, da en af Fiskehejrerne havde fået gevinst og tre andre forsøgte at fravriste den byttet. Der blev nogen flyven og finten inden den slap væk ind i rørskoven for at finde madro. Andre Fiskehejrer stod i rørkanten længere borte. Af og til lettede et par af dem samtidig med at de udstødte deres karakteristiske skrig og tog en flyvetur over isen. I vågens fjerneste ende lå et par Knopsvaner og midt i vågen, mellem alle Troldænderne, så enkelte heldige et glimt af en flittigt dykkende Hvinand (han). Fra en busk lettede en Musvåge og fløj en kort runde

over rørskoven. En anden Musvåge kredsede højt over søen for til sidst at glide bort mod vest. Netop som vi skulle til at bryde op og påbegynde tilbageturen fløj en Stor Skallesluger (han) forbi lige foran os, så man kunne ane det rødlige skær på dens lyse bug.

På tilbageturen gik vi igennem Søskoven og ad den gamle Hammelbane; men det var meget få fugle der lod sig se. Måske det optrækkende regnvejr lagde en dæmper på aktiviteten. En enkelt Ringdue tog en tur over trætoppene. Et par Fuglekonger pippede i granerne og en Musvit eller to varmede stemmerne op til det kommende forår. Bagtroppen fik et glimt af to Skovskader lige før vi nåede i mål.

John Andersen

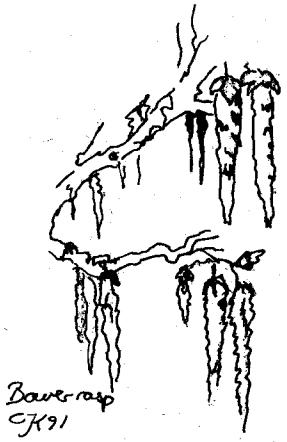

BRABRAND SØ DFN 17.2.1991.

38 personer var mødt op denne gang for at deltage i denne månedlige tur ved Brabrand Sø.

Vejret var særdeles fint, og på de steder, hvor der var læ for den svage vind, var det dejligt lunt. Derimod var fuglene ikke særlig samarbejdsvillige, bortset fra en Rødhals, der lod sig beskue på ganske nært hold.

Det svage fugleoptrin skyldes nok, at søen overalt var tilfrosset, men det blev da til 3 Fiskehejrer, 6 blishøns, 4 Gråænder, 10 Svartbag, ca. 30 Stormmåger og et ukendt antal Hættemåger.

Skovene var derimod mere fuglevenlige, vi så i Stavtrup Skov 5 Store Flagspætter, 4 Spætmejser, flere Musvitter og Blåmejser, foruden 3 Sortmejser, desuden hørte vi, i Søskoven, flere Fuglekonger, Grønirisker og en enkelt Dompap.

På grund af de manglende fugle, kunne vi gå tilbage af Hammelbanen med forholdsvis god fart, herfra er der god udsigt til Rågekolonien i Søskoven, som allerede er ved at blive beboet af nogle få par. Herfra gik vi igennem Søskoven tilbage til Stavtrup Station, hvor vi sluttede ca. kl. 12,00.

Vagn Holmelund

APRIL

Søndag den 07. Tur til Mossø - Klostermølle. Ry Station kl. 9,05. Tog fra Århus kl. 8,35 & Silkeborg kl. 8,48.

Søndag den 07. Tur til Velling Skov. Naturskolen Lystrupminde mellem Bryrup og Vrads kl. 9,00. Turen afsluttes kl. 12,00 og ledes af Jørgen Ballegård og Bo Ryge Sørensen.

Tirsdag den 09. Møde på Sølyst kl. 19,15. Foredrag: Ændringer i de danske rovfuglebestande. Belyst ud fra nye forskningsresultater. Henning Noer, Kalø.

Søndag den 14. Tur til Kolindsund. Kolind Station kl. 9,00. Leder: Lars P. Johansson.

Søndag den 21. Tur til Brabrand Sø. Stavtrup Stationsbygning kl. 10,00.

Søndag den 21. Tur til Tofte Sø og omegn. Kulturhuset, Randers kl. 7,00. Halvdagstur - Mogens Lykkegård.

MAJ

Søndag den 05. Tur til Mossø - Klostermølle. Ry Station kl. 9,05.

Søndag den 05. Bustur til Vestjylland. Musikhuset, Århus kl. 4,00. Ledere: Flemming Lundberg (86 28 65 57) & Jens Bonde (86 48 82 75). Tilmelding senest den 16.4.1991.

Søndag den 26. FUGLENES DAG. Se program for dagen.

Søndag den 26. Tur til Brabrand Sø. Stavtrup Stationsbygning kl. 10,00

Søndag den 26. Tur til Mossø - Klostermølle (se program for dagen). For begge turer gælder, at der på "Fuglenes Dag" opkræves et gebyr pr. deltager over 12 år på 20,00 kr.

JUNI

Lørdag den 01. Natravnetur til Midtjylland. Musikhuset, Århus kl. 16,00 eller Torvet, Silkeborg kl. 17,00. Ledere Vagn Holmelund (86 25 72 56) & Flemming Lundberg (86 28 65 57). Tilmelding senest den 29.5.1991. Pris 40,00 - 60,00 kr.

Søndag den 09. "Skovens truede fuglearter". Tur til Silkeborg Nordskov. P-pladsen, Sejsvej (Restaurant Skovbakken) kl. 8,00. Leder: Bo Ryge Sørensen.

Søndag den 23. Tur til Brabrand Sø. Stavtrup Stationsbygning kl. 10,00.

ADRESSER OG KONTAKTPERSONER:

BESTYRELSEN:

Allan Janniche (formand)
Max Müllersgade 5, 2. th.
8000 Århus C
Tlf.: 86 13 62 16

Svend Møller Jensen (næstformand)
Holmelundsvej 29, Søften
8382 Hinnerup
Tlf.: 86 98 65 03

Jens Bonde (kasserer)
Hevringvej 24, Hevring
8950 Ørsted
Tlf.: 86 48 82 75

Flemming Lundberg (sekretær)
Skovlundgårdsvej 72
8260 Viby J.
Tlf.: 86 28 65 57

Bo Ryge Sørensen
Søholt Allé 26
8600 Silkeborg
Tlf.: 86 81 25 73

John Andersen
Højmarkvej 22
8270 Højbjerg
Tlf.: 86 27 42 69

Henning Ettrup
Trygsvej 5
8230 Åbyhøj
Tlf.: 86 15 95 06

Jacob Salvig
Jordbrovej 20, 2. th.
8200 Århus N
Tlf.: 86 16 12 35

Vagn Holmelund
Rørsangervej 5
8220 Brabrand
Tlf.: 86 25 72 56

Artikler, indlæg, tegninger og fotos
til Søravnen sendes til lokalafdelingens adresse, mærket "SØRAVNEN".
Artikler bedes skrevet med Courier 10 med 12 anslag pr. tomme og 40 anslag pr. linie. Linieafstand: 1.

KONTAKTPERSONER:

Fredningsudvalget:
John Hansen
Grøfthøjparken 5, 8260 Viby
Tlf.: 86 28 43 86

Medlemsregistreringen:
Lars P. Johansson
Balevej 10, Ommestrup, 8544 Mørke
Tlf.: 86 37 78 41

Lokalitetsregistreringen:
Dansk Ornitologisk Forening
Lokalafdelingen i Århus Amt
Gjellerupvej 111, 8220 Brabrand

Havfuglegruppen:
Jens S. Pedersen
Vester Allé 4, Thorsager, 8410 Rønde
Tlf.: 86 37 95 83

Rapportgruppen:
Peter Lange
Jeksenvej 108, 8464 Galten
Tlf.: 86 95 03 41

Randersgruppen:
Claus Elkjær
Mågevej 7, 8870 Langå
Tlf.: 86 46 78 03

Rovfuglegruppen:
Svend Møller Jensen
(Se bestyrelsen)

Fugleregistreringsgruppen:
(Spørg bestyrelsen)

Sortspættegruppen:
Bo Ryge Sørensen
Søholt Allé 26, 8600 Silkeborg
Tlf.: 86 81 25 73

Søhøjlandets kontaktpersoner:
Bo Ryge Sørensen
(Se sortspættegruppen)

Gert Sørensen
Solsortevej 13, 8600 Silkeborg
Tlf.: 86 80 23 79

Luffe
- børnenes egen sparesæl

Luffe hjælper med at spare op. Og når Luffe er fuld af penge, kan de indsættes på en Børnekonto i Unibank med en ekstra høj rente.

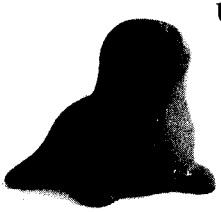

Luffe koster 27 kr., og for hver Luffe der købes, går der 3 kr. til sælforskningen i Danmark. Luffe kan købes i alle Unibank filialer.

Unibank
Sammen er vi bedst